

GEMEENTE RAALTE	
Kopie aan:	
Ingek.	- 9 APR. 2021
Doc. nr.:	
Zaak nr.:	
Bericht v. ontv.	☐ JA ☐ NEE

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC Raalte

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 118 86 71
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Kvk 51048329

IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Helma Pol
telefoon 038 499 9413
WJM.Pol@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
06.04.2021	2021/0095324	2		

Onderwerp: Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2021

Geacht college,

Vanuit onze rol als interbestuurlijk toezichthouder sturen wij u hierbij het totaalbeeld interbestuurlijk toezicht (IBT) van uw gemeente. In onze vergadering van 6 april 2021 hebben we de totaalbeelden 2021 van alle gemeenten in Overijssel vastgesteld.

Context

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, maar wij willen deze taak zoveel mogelijk vanuit partnerschap met de gemeenten oppakken. Dit sluit aan bij de uitgangspunten in de bestuursovereenkomsten IBT (2012) en ook bij de actielijnen van het landelijke traject Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT). Het IBT brengt risico's en verbeterpunten in kaart, waarover wij met gemeenten in gesprek gaan. Zo willen wij samen met u werken aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit onze eigen rol.

Corona heeft het afgelopen jaar een grote invloed op het openbaar bestuur gehad. Wij nemen waar dat overheden een snelle en flexibele omschakeling naar digitale taakuitvoering hebben gemaakt. Deze nieuwe werkelijkheid hebben wij zo veel mogelijk meegenomen in de beoordeling.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer, huisvesting statushouders en monumenten. Voor financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Basis voor de toetsing is het IBT kader, dat jaarlijks na afstemming met de gemeenten door ons wordt geactualiseerd. Dit kader en de totaalbeelden zijn te vinden op onze provinciale website:

[Interbestuurlijk toezicht per gemeente - Provincie Overijssel](https://www.overijssel.nl/bestuur/kwaliteit-openbaar-bestuur/interbestuurlijk-toezicht-per-gemeente/).¹

In het totaalbeeld leest u per domein wat de uitkomsten van de toetsing zijn. De teksten zijn (ambtelijk) besproken. In het kader van de voorbereiding van het totaalbeeld IBT voor 2021 heeft ook afstemming plaatsgevonden met uw gemeentelijke IBT coördinator.

We hebben achtergrondinformatie bijgevoegd over onze werkwijze en ontwikkelingen op de domeinen.

¹ Zie daarvoor: <https://www.overijssel.nl/bestuur/kwaliteit-openbaar-bestuur/interbestuurlijk-toezicht-per-gemeente/>

Datum verzending

08 APR. 2021

Ons beeld over uw gemeente

De kleur van het totaalbeeld van uw gemeente is dit jaar groen.

Op het domein Wabo kleurt de gemeente dit jaar oranje. De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2020 aan de slag gegaan. Dit heeft voor de taken belegd bij de omgevingsdienst geresulteerd in aanpassingen, alleen voor de thuishaken heeft dit nog niet geleid tot concrete wijzigingen in de documenten. In 2021 moet nieuw VTH-beleid worden vastgesteld.

Op de domeinen financiën, Wro, huisvesting statushouders, archief en monumenten voldoet uw gemeente aan de in het IBT kader gestelde criteria. Voor het domein archief geldt dat er verbeterpunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken.

Gesprekken

De kleuren hebben met name een signaalfunctie. Op de domeinen die oranje kleuren zien wij risico's waarop in onze ogen actie nodig is en waarover wij, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek willen voeren met de gemeente. De verbeterpunten die voor het domein archief worden genoemd zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers. Wanneer deze verbeterpunten niet of onvoldoende worden opgepakt kan dat het volgende jaar leiden tot een oranje kleuring op dat domein.

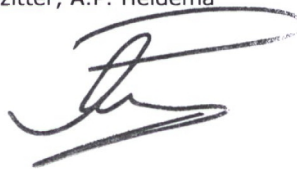
Tot slot

Een belangrijk uitgangspunt van het interbestuurlijk toezicht is versterking van de horizontale verantwoording tussen uw college en de gemeenteraad. Vanuit die gedachte vragen wij u om uw gemeenteraad in kennis te stellen van het totaalbeeld van uw gemeente. Wij informeren Provinciale Staten over de totaalbeelden en plaatsen de totaalbeelden op onze website. Het staat u uiteraard vrij om zelf over dit totaalbeeld IBT te communiceren.

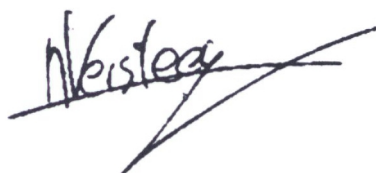
Ter afsluiting willen wij nog graag uw aandacht vragen voor het traject waarbij wij samen met de VNG Overijssel de bestuursovereenkomsten IBT uit 2012 evalueren. Dit traject wordt getrokken door de heer Arie van Eck (secretaris van de gemeente Rijssen-Holten) en vindt plaats in overleg met de ambtelijke IBT-coördinatoren van alle gemeenten. Een belangrijke vervolgvraag in dit traject is hoe bestuurlijk tegen het Overijsselse IBT wordt aangekeken en om die reden organiseren wij samen met de VNG Overijssel op 10 mei a.s. een bestuurlijke bijeenkomst voor de bestuurlijke portefeuillehouders IBT. Een gerichte uitnodiging voor deze bijeenkomst is inmiddels verzonden.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Raalte 2021

Totaalbeeld Raalte: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders	Monumenten
Groen	Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, maar de provincie wil deze taak zoveel mogelijk vanuit partnerschap met de gemeenten oppakken. Dit sluit aan bij de uitgangspunten in de Overijsselse bestuursovereenkomsten IBT (2012) en ook bij de uitgangspunten van het landelijke traject Toekomst van het Toezicht. Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit zijn eigen rol.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Monumenten. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Basis voor de toetsing is het IBT kader, dat na afstemming met gemeenten in november 2019 door GS is vastgesteld. In het voorliggende totaalbeeld staan per domein de uitkomsten van de toetsing. De uitkomsten op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het integrale totaalbeeld.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen en dit raakt daarom de IBT-domeinen Wabo, Wro en Monumenten. Zowel gemeenten als provincie bereiden zich voor op de invoering van de Wet en in 2021 bezien we wat het effect van de Wet is op het IBT toetsingskader.

Corona heeft het afgelopen jaar een grote invloed op het openbaar bestuur gehad. Overheden hebben een snelle en flexibele omschakeling naar digitale taakuitvoering gemaakt. Deze nieuwe werkelijkheid is zo veel mogelijk meegenomen in de beoordeling.

Beeld van de gemeente: kleur blijft groen

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2019 en 2020 was het beeld eveneens groen.

Oranje kleuring op het domein Wabo

Op het domein Wabo kleurt de gemeente dit jaar oranje. De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2020 aan de slag gegaan. Dit heeft voor de taken belegd bij de omgevingsdienst geresulteerd in aanpassingen, alleen voor de thuishaken heeft dit nog niet geleid tot concrete wijzigingen in de documenten. In 2021 moet nieuw VTH-beleid worden vastgesteld.

Groene kleuring op de domeinen Financiën, Wro, Archief, Huisvesting Statushouders en Monumenten

Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor het domein Archief geldt dat er verbeterpunten worden genoemd waar de gemeente het komende jaar aan kan werken.

Over het domein huisvesting statushouders willen we hier in zijn algemeenheid wijzen op de verhoging van de taakstelling voor 2021, die het komende jaar op gemeenten af komt en die zal worden meegewogen in de volgende totaalbeelden voor 2022. Daar willen we het komende jaar in afstemming met de gemeenten naar kijken. Dat geldt ook voor de achterstanden waar gemeenten mee worden geconfronteerd.

Gesprekken

De kleuren hebben met name een signaalfunctie. Op een domein dat rood of oranje kleurt ziet de provincie risico's waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente.

De verbeterpunten die voor een aantal groene domeinen worden genoemd zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers. Wanneer deze verbeterpunten niet of onvoldoende worden opgepakt kan dat het volgende jaar leiden tot een oranje kleuring op dat domein.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	Beoordeling De begroting 2021 en de meerjarenramingen 2022-2024 zijn structureel en reëel in evenwicht. Context Al jaren is Raalte een gemeente met een gezonde financiële positie, en is de indicatie voor het financieel toezicht groen. Raalte staat voor forse uitgaven voor participatie en jeugdzorg maar heeft daar aanzienlijke overschotten voor de WMO tegenover staan. Met behulp van enkele bestemmingsreserves blijven de uitgaven voor het sociaal domein behoorlijk binnen de perken. Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat: - uw gemeente in het vastgestelde begrotingsbeeld geen rekening heeft gehouden met de mogelijke effecten van Covid-19. Om mogelijke tegenvallers op de korte termijn te kunnen opvangen heeft u wel binnen de algemene reserve een stelpost opgenomen, die u in de begroting 2021 met € 500.000 verhoogd tot € 1.000.000; - de herijking van het gemeentefonds (naar verwachting vanaf 2023) een rol gaat spelen. In uw begroting zien wij dat de mogelijke structurele effecten daarvan als risico (paragraaf weerstandsvermogen) zijn opgenomen en niet zijn vertaald in het nu voorliggende begrotingsbeeld; - de actualiteit van de beheerplannen deels niet op orde is. Actuele beheerplannen zijn noodzakelijk om de realiteit van de ramingen zoals deze zijn opgenomen in de begroting te kunnen beoordelen. Bij de begroting 2022 zullen wij hier extra aandacht aan schenken.	Groen	<u>Toezichtregime groen</u> 1. Geraamde uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht en, 2. Uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en, 3. Er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <u>Intensiteit toezicht: laag</u> - o Begroting vergt geen goedkeuring. - o Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (≤ 2 x per jaar). - o Monitoren begrotingswijzigingen. - o Themaonderzoeken. - o Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - o Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Wabo	Beoordeling 2021 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Raalte oranje. De gemeente Raalte heeft verbeterpunten waar het komende jaar aan gewerkt kan worden. Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2020 aan de slag gegaan. Dit heeft voor de OD-taken geresulteerd in aanpassingen, alleen voor de thuishaken heeft dit nog niet geleid tot concrete wijzigingen in de documenten. Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2019 is niet tijdig voor 1 april vastgesteld. In het jaarverslag 2019 geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Het jaarverslag geeft onvoldoende de koppeling	Oranje	<u>Toezichtregime oranje</u> <i>Onvoldoende inzicht in uitvoering en handhaving</i> Onvolledig sluitende beleids- en uitvoeringscyclus. Binnen 1 stap ontbreekt een onderdeel. <u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u> - o Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. - o Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting en informatie op vraagpunten. Afspraken ter verbetering van uitvoering en handhaving

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	weer tussen de activiteiten en de mate waarin de gestelde doelen zijn gerealiseerd. Ook is er onvoldoende inzicht geboden in het voldoen aan de kwaliteitsverordening VTH. Beleidskader De gemeente Raalte beschikt over actueel VTH-beleid en strategieën, die ingaan op de actuele wet- en regelgeving voor de taken die belegd zijn bij de omgevingsdienst. Voor de thuishaken heeft de gemeente nog geen nieuw actueel beleid vastgesteld. In het beleid voor de OD-taken staan meetbare doelen en indicatoren. De huidige risicoanalyse is verouderd en wordt in regionaal verband opgepakt. Verwacht wordt dat de tool in de loop van 2021 gereed is. Het doel is dat de risicoanalyse wordt opgenomen in het VTH-beleidsplan en de basis is voor het uitvoeringsprogramma 2022. Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma 2021 geeft de gemeente aan welke activiteiten zij in 2021 wil gaan uitvoeren. Onvoldoende blijkt hoe de activiteiten bijdragen aan het realiseren van de doelen voor zowel de thuis als OD-taken. De gemeente heeft capaciteit en budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de thuishaken. Voor de uitvoering van de OD-taken zijn de uren voor de reguliere taken voldoende. Voor de geplande regionale projecten zijn voor een groot deel de uren niet inzichtelijk. Onduidelijk is of hier budget/capaciteit voor is. De gemeente besteedt aandacht aan monitoring. Corona In het uitvoeringsprogramma wordt er rekening gehouden met de effecten van de coronapandemie. Er zijn landelijke budgetten die gebruikt kunnen worden voor toezicht. Daarnaast kan in er uitgeweken worden naar ander soortige controles indien gewone controles niet mogelijk zijn. Indien gedurende het jaar taken niet worden uitgevoerd dienen hiervan de consequenties te worden voorgelegd aan het college. Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen is uitgesteld tot 2022. In het uitvoeringsprogramma geeft Raalte aan te werken aan een tijdige invoering. Hiervoor is een programma opgesteld. Verbeterpunten Voor 2021 heeft de gemeente Raalte de volgende verbeterpunten: 1. Stel in 2021 VTH beleid vast voor de taken bouwen en RO, waarbij wordt ingegaan wordt op de probleemanalyse, risicoanalyse, doelen en indicatoren en de strategieën. 2. Maak de beleidsdoelen voor de thuishaken meetbaar met behulp van indicatoren.		- o Voortgangsgesprek: 1 à 3 keer per jaar - o Als onduidelijkheid blijft of afspraken stagneren: opschaling naar managementoverleg en bestuurlijk overleg. Afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime. - o Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven of als gemeenten meerjarig onder oranje-toezichtregime vallen (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	3. Zorg voor een tijdige vaststelling van het jaarverslag 2020. 4. Geef in het uitvoeringsprogramma 2022 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen, voor zowel thuishaken als voor de taken die belegd zijn bij de omgevingsdienst. 5. Laat in het jaarverslag 2021 zien of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd. 6. Laat in het jaarverslag 2020 zien of voldaan wordt aan de vastgestelde kwaliteitsverordening VTH en neem het mee in het uitvoeringsprogramma 2022. 7. Stel in 2021 een geactualiseerde risicoanalyse (Wabo-breed) vast. 8. Maak voor de geplande regionale projecten inzichtelijk of hier capaciteit/budget voor is.		
Wro	Beoordeling Totaal <u>groen:</u> De gemeente Raalte scoort positief op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is. Omgevings- en Structuurvisies <u>groen:</u> De gemeente Raalte heeft in 2020 de 'Omgevingsvisie Horizon gemeente Raalte 2040' vastgesteld. <i>Onder een actuele Structuurvisie verstaan wij een visie die niet ouder is dan 10 jaar.</i> Bestemmingsplannen <u>groen:</u> Gemeente Raalte beschikt over actuele bestemmingsplannen voor haar gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen. Toezicht en handhaving <u>groen:</u> Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Raalte beperkt aandacht in het VTH-programma. Het VTH-programma 2021 geeft inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (gecombineerd gecontroleerd met bouwcontroles) en welke capaciteit hierop wordt ingezet. Verbeterpunten voor volgend jaar:	Groen	<u>Toezichtregime groen</u> <i>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</i> - o de gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) <i>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</i> - o de gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de voorbereiding op het omgevingsplan. <i>Inzicht in nalevingstoezicht</i> - o Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en - o voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en - o doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <i>Intensiteit toezicht: laag</i>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	1. In het VTH-programma zou concreter inzicht gegeven kunnen worden welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen op het gebied van handhaving van ruimtelijke plannen. 2. Zorg voor een duidelijke beschrijving hoe het toezicht op ruimtelijke ordening is vormgegeven binnen de gemeente (methodes/systematiek) en welke capaciteit hierop wordt ingezet.		- o Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. - o Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. - o Steekproef eens per 3 à 4 jaar. <i>Intensiteit toezicht: laag</i> - o Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. - o Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. - o Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
Archief	Algemeen Het beeld van de gemeente Raalte is gebaseerd op het door B&W goedgekeurde, <i>Verantwoordingsverslag informatiehuishouding 2020</i>, dd 21 december 2020, met bijgevoegde <i>Activiteitenkalender</i> en uitgewerkte <i>VNG ArchiefKPI's 2020</i>. De stukken zijn ontvangen op 20 januari 2021. Daarnaast is de toezichthouder actief op de hoogte gehouden van de aanpak en genomen maatregelen. Hiermee voldoet Raalte ruimschoots aan de gemaakte informatie-afspraken in het kader van het IBT. Oordeel Tijdens het op 27 januari 2020 afgelegde inspectiebezoek zijn verschillende aandachtspunten vastgesteld die vorig jaar hebben geleid tot het oordeel oranje. Geconstateerde tekortkomingen zijn direct daadkrachtig en planmatig opgepakt. De gemeente heeft de opgaven in beeld en de planmatige aanpak van Raalte geeft vertrouwen voor de toekomst. Dit leidt op basis van het toetsingskader weer tot de kleur groen, met daarbij de opmerking dat de voortgang in acties zichtbaar moet blijven om groen te kunnen blijven. Mensen en middelen De structurele bezetting op archief en archief- en informatiebeheer en het vertrek van medewerkers is met de komst van nieuwe medewerkers op peil gebracht. Invulling vindt ook gedeeltelijk plaats in DOWR verband. Ook zijn door de raad kredieten beschikbaar gesteld voor digitalisering. Archiefbewerking Vernietiging en overbrenging blijven belangrijke aandachtspunten, inclusief de bijbehorende aanvragen voor het opschorten van de overbrengingstermijn. Een hotspotmonitor is in ontwikkeling en binnen het SIO besproken en kan naar verwachting in 2021 worden vastgesteld. Kwaliteitssysteem Een toetsbaar kwaliteitssysteem is ontwikkeld en heeft geleid tot een Uitvoeringsplan Informatiebeheer. e-depot Het onderzoek naar de mogelijkheid voor het aansluiten op het <i>e-Depot</i> van het HCO of een	Groen	<u><i>Toezichtregime groen:</i></u> <i>Zorg voor en beheer van archief op orde</i> <u><i>Intensiteit toezicht: laag</i></u> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per 3 jaar. Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten. Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet door gedeputeerde staten zijn ontvangen.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	andere e-depot voorziening is na een extern advies opgeschort. De landelijke ontwikkelingen worden afgewacht. DOWR Vanwege de samenwerking met Deventer en Olst-Wijhe in DOWR-verband zijn overlappende activiteiten uitgevoerd zoals de uitrol van Microsoft365 en Sharepoint. Verder is in DOWR verband in juni het <i>Informatiebeheerplan DOWR-gemeenten</i> vastgesteld, nadat in april het STIP (strategisch informatieplan) was vastgesteld. Met het 5W traject worden voorbereidingen getroffen voor 5 invloedrijke wetten die op de gemeente af gaan komen: de Woo, Archiefwet, Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid, Wet elektronische publicaties en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Al met al is ook beter zicht verkregen op archiefwaardige informatie in vakapplicaties. Archiefruimten De archiefbewaarplaats is weer op orde gebracht. Ook zijn maatregelen getroffen als het gaat om bezoekers in de archiefruimten. Aandachtspunten voor 2021 • Het organiseren van een correcte overbrenging van archieven ouder dan 20 jaar. • Beheer- en bewaarstrategie voor digitaal archief • Hotspotmonitor		
Huisvesting statushouders	Beoordeling <u>groen:</u> De gemeente Raalte heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2020. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is. <i>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</i> <i>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2021 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</i>	Groen	- o Voldaan aan de wettelijke taakstelling, of - o Voor de eerste keer niet voldaan aan de wettelijke taakstelling, ten opzichte van de voorgaande taakstellingperiode of er is sprake van een kleine achterstand <u>Intensiteit toezicht: laag</u> 1. Maandelijks monitoren voortgang. 2. Bij 1^e keer niet halen van de taakstelling ontvang gemeente een ambtelijke brief. Indien nodig, ambtelijk overleg waarbij informatie wordt opgevraagd en gevalideerd en afspraken worden gemaakt over inlopen achterstand. o
Monumenten	Gemeente Raalte beschikt over een Erfgoedverordening uit 2011. Er zijn zes adviezen door de monumentencommissie, die belegd is bij het afgegeven waarvan niet is afgeweken. In het VTH jaarprogramma zijn de VTH taken met betrekking tot monumenten opgenomen. Monumenten staan in Geosysteem. Ook andere Cultuurhistorische waarden worden via archeologische verwachtingskaarten en aanduidingen in bestemmingsplannen geborgd.	Groen	<u>Toezichtregime groen</u> Voldaan aan eisen Erfgoedwet. - o Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd - o Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
			Intensiteit toezicht: laag ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).

Achtergrondinformatie bij totaalbeelden IBT 2021

Toelichting Overijsselse werkwijze totaalbeelden

Het totaalbeeld 2021 gaat over het toezichtjaar 2020. Op basis van de uitkomsten van de toetsing zijn risico's en/of verbeterpunten benoemd, die dit jaar (2021) moeten worden opgepakt.

Kleur domeinen

Per domein hebben wij de kleuren groen, oranje of rood toegekend. Bij oranje en rood zijn er risico's en willen we de vinger meer aan de pols houden, onder andere door frequenter overleg te voeren.

Voor het domein financiën geldt dat wij, in het kader van ons financieel toezicht, de gemeenten in december 2020 geïnformeerd hebben of zij in 2020 onder repressief of preventief toezicht valt. In het geval van preventief toezicht, is de score op IBT-financiën rood. Bij repressief toezicht zijn groen en oranje mogelijk.

Kleur totaalbeeld

Ook het totaalbeeld zelf heeft een kleur (eindkleur). Uiteraard is een goede uitvoering van taken op alle domeinen van belang. Om recht te doen aan de verschillen hebben we ervoor gekozen om bij het bepalen van de eindkleur de domeinen verschillend mee te laten wegen:

- Financiën weegt het zwaarst (gewicht 3), omdat dit doorwerkt op alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Wabo en Wro wegen middelzwaar (gewicht 2 per domein). Wabo, omdat dit de gezondheid en veiligheid betreft en dit domein sinds 1 oktober 2012 ook flink is uitgebreid door overdracht van de taken van de Inspectie Leefomgeving en Transport. Wro, vanwege de grote invloed op de leefomgeving en de provinciale belangen die hiermee gemoeid zijn.
- Informatie- & archiefbeheer, huisvesting statushouders en monumenten wegen het minst zwaar (gewicht 1 per domein).

De berekening is als volgt:

Domeinen:	Groen	Oranje	Rood
Financiën	0 punten	3 punten	6 punten
Wabo	0 punten	2 punten	4 punten
Wro	0 punten	2 punten	4 punten
Archief	0 punten	1 punt	2 punten
Statushouders	0 punten	1 punt	2 punten
Monumenten	0 punten	1 punt	2 punten

Laag toezichtsregime, < 5 punten	Gemiddeld toezichtsregime, 5 - 9 punten	Hoog toezichtsregime, > 10 punten
--	--	---

Relevante ontwikkelingen

Algemeen

Inloed corona-crisis op het IBT

In deze moeilijke tijd, waarin de maatregelen om het coronavirus in te dammen het maatschappelijk functioneren steeds verder inperken, krijgt onze samenwerking op dit terrein een extra dimensie. We zien dat er veel op gemeenten af komt.

Corona heeft het afgelopen jaar een grote invloed op het openbaar bestuur gehad. Overheden hebben een snelle en flexibele omschakeling naar digitale taakuitvoering gemaakt. Deze nieuwe werkelijkheid hebben wij zo veel mogelijk meegenomen in de beoordeling.

Evaluatie IBT Overijssel (werkgroep Arie van Eck)

Samen met de VNG Overijssel is de provincie een traject gestart om de bestuursovereenkomsten IBT uit 2012 te evalueren. Dit proces wordt getrokken door de heer Arie van Eck (secretaris van de gemeente Rijssen-Holten) en vindt plaats in overleg met de gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk). Op 10 mei vindt hierover een bestuurlijke bijeenkomst plaats voor de bestuurlijke portefeuillehouders IBT. Volgens de huidige planning zal Arie van Eck in juli zijn bevindingen en aanbevelingen aanbieden aan beide opdrachtgevers, CdK en de voorzitter van de VNG Overijssel. De aanbevelingen zullen worden meegenomen in de ontwikkeling van het IBT beleid voor 2022.

Agenda Toekomst Toezicht (landelijk)

Voor de zomervakantie 2020 heeft de minister van BZK het Plan van Aanpak Agenda Toezicht van de Toekomst aan de Tweede Kamer toegezonden en eind 2020 is een aantal werksessies georganiseerd ter verdere uitwerking van de in het PvA opgenomen actielijnen.

Vanuit de provincie Overijssel zijn we hier ook bij betrokken en proberen wat betreft de Overijsselse doorontwikkeling zoveel mogelijk aan te sluiten op deze landelijke ontwikkeling.

Inwerkingtreding nieuwe Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen en dit raakt daarom de IBT-domeinen Wabo, Wro en Monumenten. Zowel gemeenten als provincie bereiden zich voor op de invoering van de Wet en in 2021 gaan we eveneens bezien wat het effect van de Wet is op het IBT toetsingskader.

Inwerkingtreding Wet Digitale Overheid (WDO):

Ook voor deze wet geldt dat de inwerkingtreding van deze wet nog niet van invloed zal zijn op het komende IBT jaar. Er zijn nog veel onduidelijkheden rond deze wet. Zoals het nu lijkt krijgen provincies een nieuwe toezichtstaak op het terrein van de toegankelijkheid van overheidsinformatie. In de Wet digitale overheid (WDO) staat een expliciete opdracht aan GS, vergelijkbaar met die op de andere inhoudelijke IBT domeinen. Op dit moment loopt er vanuit BZK een pilot, waaraan ook de provincies Noord-Holland en Groningen deelnemen. Vanuit Overijssel draaien we ook mee aan deze ambtelijke pilot.

Relevante ontwikkelingen per IBT-domein

Financiën

- Van de 25 Overijsselse gemeenten vallen 24 gemeenten voor het begrotingsjaar 2021 onder het repressief toezicht. De gemeente Haaksbergen staat onder preventief toezicht.
- De gemeenten binnen Overijssel hebben ervoor gekozen om op diverse terreinen maatregelen te nemen om te blijven te voldoen aan de wettelijke eis van structureel en reëel evenwicht. De maatregelen hebben onder andere betrekking op belasting verhoging (OZB), het verhogen van efficiency, het beperken van de dienstverlening, het bijstellen van ambities en het verlagen c.q. uitstellen van onderhoud. Een aantal maatregelen (taakstellingen) geeft reden tot zorg. De taakstellingen die verwerkt zijn in de begrotingen van gemeenten zijn fors. De tijd zal leren of de taakstellingen gehaald worden. Als dit niet het geval is dan wordt de financiële problematiek aanzienlijk vergroot.
- Alle gemeenten hebben last van de negatieve effecten van het sociaal domein en Covid-19 (corona-virus). Daarnaast komt er in 2023 een herziening van de verdeelsystematiek gemeentefonds. De eerste signalen van de herziene verdeling zijn in tegenstelling tot de verwachtingen gunstig voor veel van de Overijsselse gemeenten (17 gemeenten gaan er op vooruit, 1 blijft gelijk en 7 hebben een nadeel). De effecten van de herverdeling en Covid-19 worden door het merendeel van de Overijsselse gemeenten als een risico gezien maar zijn nog niet financieel vertaald in de begroting 2021-2024.
- Al met al constateren wij dat de gemeenten in een (financieel) onzekere tijd leven waarin het lastig manouvreren is. Alle Overijsselse gemeenten hebben of 2021 financieel in evenwicht of het tekort 2021 wordt hersteld in de meerjarenraming, dit wil niet zeggen dat er geen risico's (denk aan opgenomen taakstellingen) gelopen worden.
- Bovenstaande heeft tot gevolg dat de kleuring domein financiën bij 16 gemeenten oranje is en bij 9 gemeenten groen.

Wabo:

Binnen het domein Wabo spelen er diverse ontwikkelingen.

- Adviescommissie VTH o.l.v. Van Aartsen: In juni 2020 is er een adviescommissie VTH opgericht onder leiding van Jozias van Aartsen. De commissie Van Aartsen heeft als voornaamste opdracht gekregen te adviseren hoe milieutoezicht en -handhaving versterkt kan worden. Staatssecretaris Van Veldhoven wil met name weten hoe de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders, in het bijzonder omgevingsdiensten, kan worden versterkt. Ook wil de staatssecretaris weten hoe het stelsel van handhaving en toezicht eenvoudiger, effectiever en transparanter kan. De commissie Van Aartsen gaat het huidige systeem kritisch tegen het licht houden en is gevraagd begin 2021 de eerste resultaten te kunnen presenteren. Op 4 maart 2021 zijn de uitkomsten in het rapport 'om de leefomgeving' aangeboden aan de demissionaire staatssecretaris. De commissie doet tien aanbevelingen om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel.
- Omgevingswet: De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat gepland voor 1 januari 2022. De huidige 26 wetten, onder meer milieu, ruimtelijke ordening, natuur, water en bouwen worden teruggebracht naar één wet. Dit betekent dat er in 2021 door de gemeenten veel werk verzet moet worden op de voorbereiding van de Omgevingswet, zoals aansluiting op het digitale stelsel (DSO) en participatie van belanghebbenden. Participatie is een van de uitgangspunten van de Omgevingswet. De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. De wet geeft het bevoegd gezag en de initiatiefnemer de vrijheid eigen keuzes te maken voor de inrichting van het participatieproces. Hoe gaat uw gemeente hiermee om? Wordt er beleid voor opgesteld?

De Omgevingswet gaat uit van het beginsel de vervuiler betaalt. Daarom heeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om in een omgevingsvergunning voorschriften op te nemen over financiële zekerheidstelling. Met een vergunningvoorschrift over financiële zekerheid verplicht het bevoegd gezag degene die de vergunningplichtige activiteit verricht (meestal de vergunninghouder) om financiële zekerheid te stellen. Bijvoorbeeld door een verzekering of hypotheek af te sluiten. Het doel van vergunningvoorschriften over financiële zekerheid is om te borgen dat de financiële risico's voor de maatschappij zijn afgedekt. Als de vergunninghouder niet meer kan voldoen aan de in de vergunning opgenomen verplichtingen of er schade ontstaat, kan het bevoegd gezag de kosten daarvan door de gestelde financiële zekerheid verhalen. Hoe gaat uw gemeente hiermee om? Wordt hier (gezamenlijk) beleid voor opgesteld?

Daarnaast zullen huidige VTH-beleidsdocumenten inclusief strategieën aangepast moeten gaan worden aan de Omgevingswet en zal de wettelijke grondslag van uw beleidsregels en verordening(en) mogelijk moeten worden herzien

- Wet kwaliteitsborging bouwen: Daarnaast treedt naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet op 1 januari 2022 de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) stapsgewijs in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwiteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particulieren en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten (cat.1), daarna volgen eventueel de meer complexe bouwwerken. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en omgevingsveiligheid en blijft het bevoegd gezag. De vergunninghouder legt inhoudelijk verantwoording af aan het bevoegd gezag. Met het voorgenomen stelsel van kwaliteitsborging zullen taken van de gemeenten komen te vervallen waardoor voor deze taken geen leges meer kunnen worden geïnd. De legeskosten zijn immers gebaseerd op maximaal 100% kostendekkendheid. Dit kan financiële gevolgen hebben voor gemeenten en leiden tot verminderende taakuitvoering voor het onderdeel bouwen.

Wro:

- Evenals vorig jaar wordt ook dit jaar naar de drie onderdelen gekeken die rechtsreeks uit de wet voortvloeien: actualiteit van structuurvisies en/of omgevingsvisies, bestemmingsplannen en het toezichts- en handhavingkader.
- Het nalevingstoezicht wordt dit jaar strenger beoordeeld zoals vorig jaar is aangekondigd in de IBT-beelden per gemeente. Vanuit de Wro is het verplicht om nalevingstoezicht te hebben. Voor de provincie is inzicht in het nalevingstoezicht van belang omdat dit de beleidscyclus sluitend maakt. De nadruk blijft liggen op de voorkantsamenwerking.
- Per 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2025 een omgevingsvisie hebben conform de eisen uit de Omgevingswet (drie jaar na inwerking treding Omgevingswet). Door corona is bij gemeenten wel enige vertraging opgetreden in de processen tot vaststellen van een omgevingsvisie. Veel gemeenten zijn er in geslaagd om ondanks corona hun omgevingsvisies ter inzage te leggen.

Archief:

De belangrijkste ontwikkelingen op dit domein:

- Corona: als gevolg van de bewegingsbeperkingen door de pandemie is het maar beperkt mogelijk gebleken om inspecties op locatie uit te voeren. Ook voor 2021 ziet het er naar uit dat de inspectiebezoeken niet kunnen plaatsvinden in de frequentie zoals opgenomen in het toetsingskader. Online gesprekken met de gemeenten zullen in 2021 eerder het karakter hebben van relatiebeheer in plaats van inspectie.
- De informatieveiligheid van systemen vraagt steeds meer aandacht: hacking en aanvallen op overheidssystemen is in toenemende mate aan de orde en daarbij is steeds vaker ook toegang tot (digitale en papieren) archieven in het geding. Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten voor een goede beveiliging van informatiesystemen.
- De nieuwe Archiefwet komt eraan: mogelijk 2022 voor het definitief wordt, maar de verwachting is dat de wet in 2021 in de Tweede Kamer/Eerste Kamer behandeld gaat worden. Belangrijke aandachtspunten:
 - a. De overbrengingstermijn gaat terug van 20 naar 10 jaar. Dit betekent dat uiterlijk 2031 de eerste (digitale) archieven overgebracht moeten kunnen worden naar de archiefbewaarplaats/e-depot, tenzij al vervangingsbesluiten zijn genomen voor 2010, dan moet het al eerder. Dit lijkt nog ver weg, maar vraagt nu al actie om over een aanpak na te gaan denken voor een e-depot voorziening.
 - b. Iedere archiefbewaarplaats wordt een archiefdienst. Dus ook een archiefbewaarplaats die de gemeente in eigen beheer heeft, moet voldoen aan de eisen van veiligheid, openbaarheid, publieksdiensten en (online) beschikbaarstelling. Diverse gemeenten in Overijssel hebben (nog) geen dienst die op deze taken voor het beschikbaar stellen van overgebracht archief is ingericht en zullen zich hierop moeten voorbereiden door het zelf te organiseren of door zich aan te sluiten bij een bestaande archiefdienst.
 - c. Iedere gemeente wordt verplicht een archivaris te benoemen (of beter gezegd: aan te wijzen in de zin van de WNRA). Over de eisen die hier aan worden gesteld is de wet nog niet duidelijk.
 - d. Het toezicht op gemeenschappelijke regelingen wordt naar verwachting versterkt.
- Naast de Archiefwet komt ook de Wet Open Overheid (Woo) eraan: het rijk streeft naar vergelijkbare terminologie in beide wetten. De Woo vereist dat de informatiehuishouding bij overheden op orde is en dat overheden in staat zijn om voor een flink aantal categorieën van informatie, deze binnen 14 dagen na vaststelling te publiceren. Met de Woo wordt de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) ingetrokken.
- Binnen de Wet Digitale Overheid is o.a. het Besluit digitale toegankelijkheid overheid al in werking getreden; alle bestaande en nieuwe websites moeten inmiddels toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en voorzien zijn van een toegankelijkheidsverklaring. Per 23 juni 2021 gaat dit ook gelden voor

alle mobiele applicaties. Het toezicht op dit thema wordt het komende jaar nader ingevuld, maar heeft al wel de aandacht van de IBT toezichthouder informatie- en archiefbeheer.

Huisvesting statushouders:

- Corona: De afgelopen tijd hebben de coronacrisis en de bijhorende maatregelen voor belemmeringen gezorgd op het gebied van (fysieke) huisvesting van statushouders. De provincie monitort de ontwikkelingen wat betreft corona en houdt zeker rekening met effecten hiervan op het huisvesten van statushouders. Wanneer er aantoonbare redenen zijn om niet te kunnen huisvesten vanwege corona, wordt de gemeente hier niet op afgerekend. Ondanks de uitdagingen met betrekking tot corona heeft het grootste deel van de Overijsselse gemeenten de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2020 weten te behalen.
- Beschikbare woningen: In een aantal gemeenten zijn er weinig woningen voor statushouders beschikbaar door krapte op de woningmarkt en/of effecten van corona. Het blijft een uitdaging om geschikte en vooral beschikbare woningen te vinden voor statushouders. Binnen de provincie hebben we de subsidieregeling 'flexibele huisvesting' voor gemeenten. Deze subsidie is opgezet voor de realisatie van tijdelijke woningen voor spoedzoekers (waaronder statushouders).
- Taakstelling 2021: In 2021 moeten er in Nederland 27.000 statushouders gehuisvest worden, dit is een flinke stijging ten opzichte van het vorige jaar. Ook de taakstelling voor Overijssel is flink gestegen ten opzichte van vorig jaar. Vanuit het Rijk zijn er ondersteuningsmaatregelen aangekondigd om gemeenten te ondersteunen in het halen van de taakstelling.

Monumenten:

- Corona: Vorig jaar was het voor dit domein de eerste IBT ronde en veel gemeenten waren hierop goed voorbereid, een enkele gemeente had nog weinig of onvoldoende informatie beschikbaar. We hebben onze gespreksronde langs alle gemeenten nu bijna afgerond en hopen op goede respons voor de ronde over 2020. Voor ons is het belangrijk dat het komend jaar alle gemeenten goed aangehaakt zijn.
- Belangrijk aandachtspunt zijn de ontwikkelingen richting de Omgevingswet: we proberen te achterhalen in hoeverre gemeenten er goed voor hebben betrokken bij hun voorbereiding hierop. Andersom gaan we zelf ook na hoe we binnen IBT kunnen meebewegen op deze ontwikkeling.